

Kuntasektorin Tietoturvavastaavien verkosto

näkymä:

MUOTO, TOIMINTASUUNNITELMA

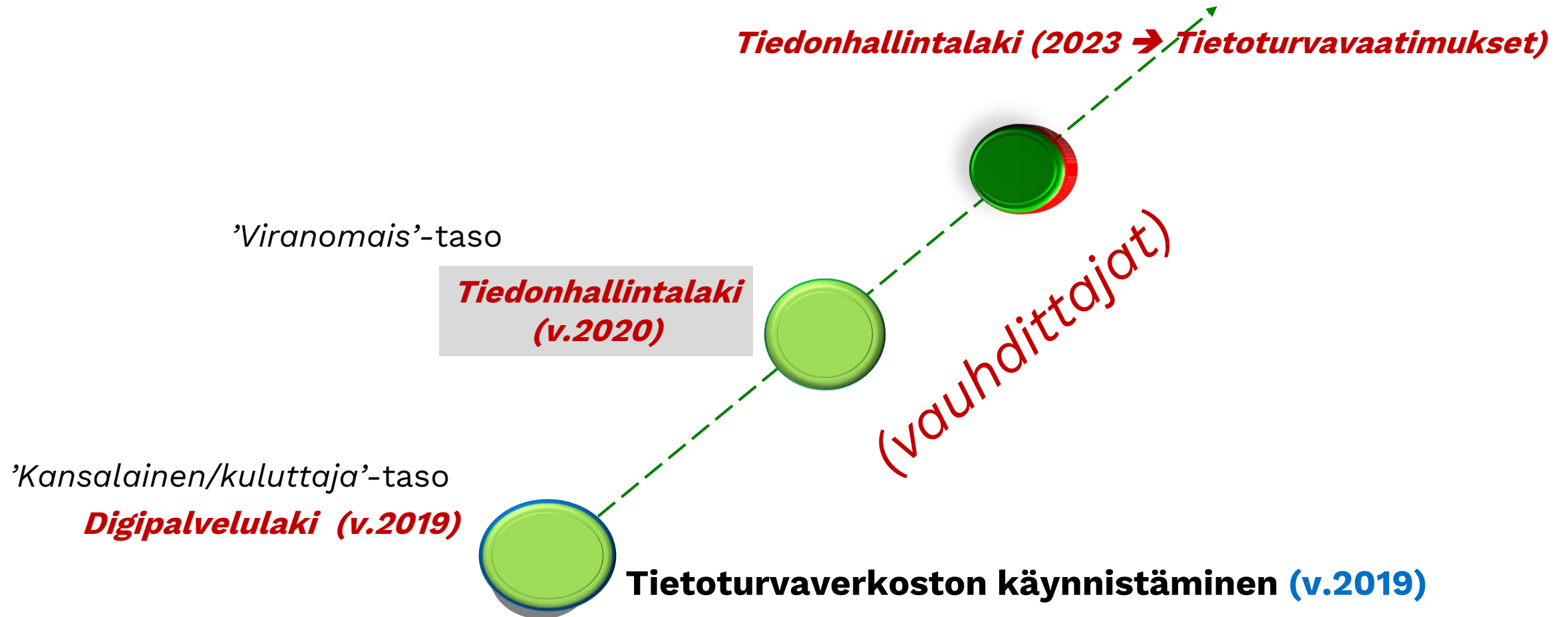
tietoturva@kuntaliitto.fi

Kuntasektorin tietoturvavastaavien verkosto (Kun-TVV)

Muodostaminen

Kun-TVV – aikajajalla

Kuntasektorin Tietoturvavastuullisten verkosto

- ❖ Toimikausi v.2020 – 2022 (kuluva)
- ❖ Kuntaliitto – ROOLI
 - ❖ Ohjausryhmä
 - ❖ Omistajuus
- ❖ Verkoston toiminnasta (toimintamuoto, -malli)
- ❖ Verkoston kanavat
 - ❖ CRM-rekisteri (jäsenrekisteri) – kuntatoimijat
 - ❖ Työtila (TEAMS)
- ❖ Viranomaiskanava – tiedotukset, yhteydenotot – yhteistyö KTK:n kanssa
 - ❖ tietoturva@kunta.fi
 - ❖ tietoturva@kuntaliitto.fi

(lähtöasetelmana)

LUONNOS

Kuntasektorin tietosuoja- & tietoturvaohjausryhmä

[*KunTTo*]

Ohjausryhmä – Kuntaliitto (rooli, omistajuus)

❖ Toimikausi v.2020 – 2022 (kuluva)

❖ Kuntaliitto – ROOLI

❖ Ohjausryhmä sykli: 2-3 kertaa/vuodessa (1H20, 2H20) - kiinteä

❖ Omistajuus - Kuntaliitto

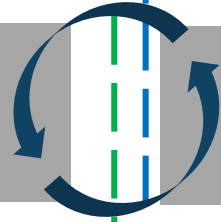
Tietosuojavastaavien verkoston
TYÖVALIOKUNTA

Kun-TVV Valmisteleva ryhmä

Kuntasektorin tietosuoja- ja tietoturvavastaavien verkoston rakenteesta

Kuntasektorin tietosuoja- & tietoturvaohjausryhmä (Kuntaliitto, KTK, DVV, HVK, TietosuojaValtuutetun tsto)

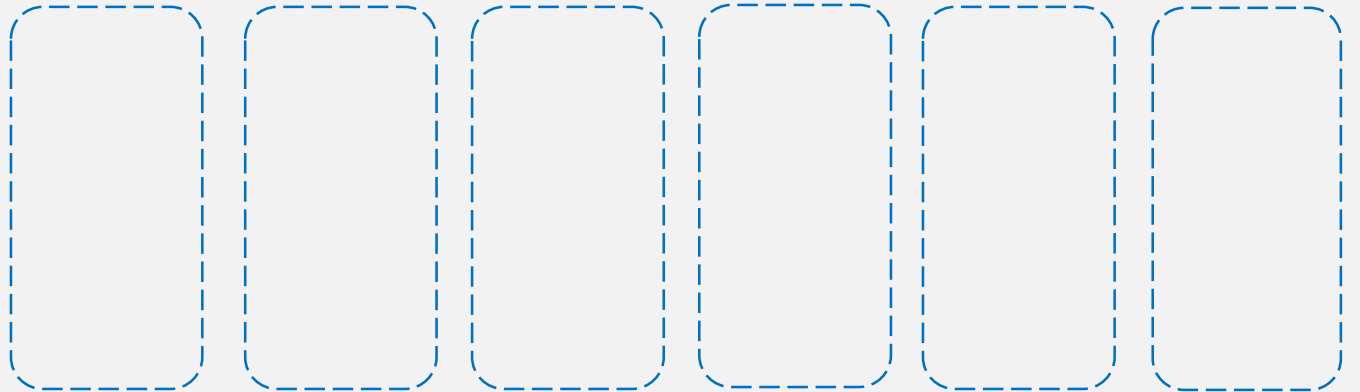
Tietosuojaavastaavien verkoston
TYÖVALIOKUNTA

Valmisteleva ryhmä – koreografia
(kuntatoimijat – puheenjohtaja/sihtööri)

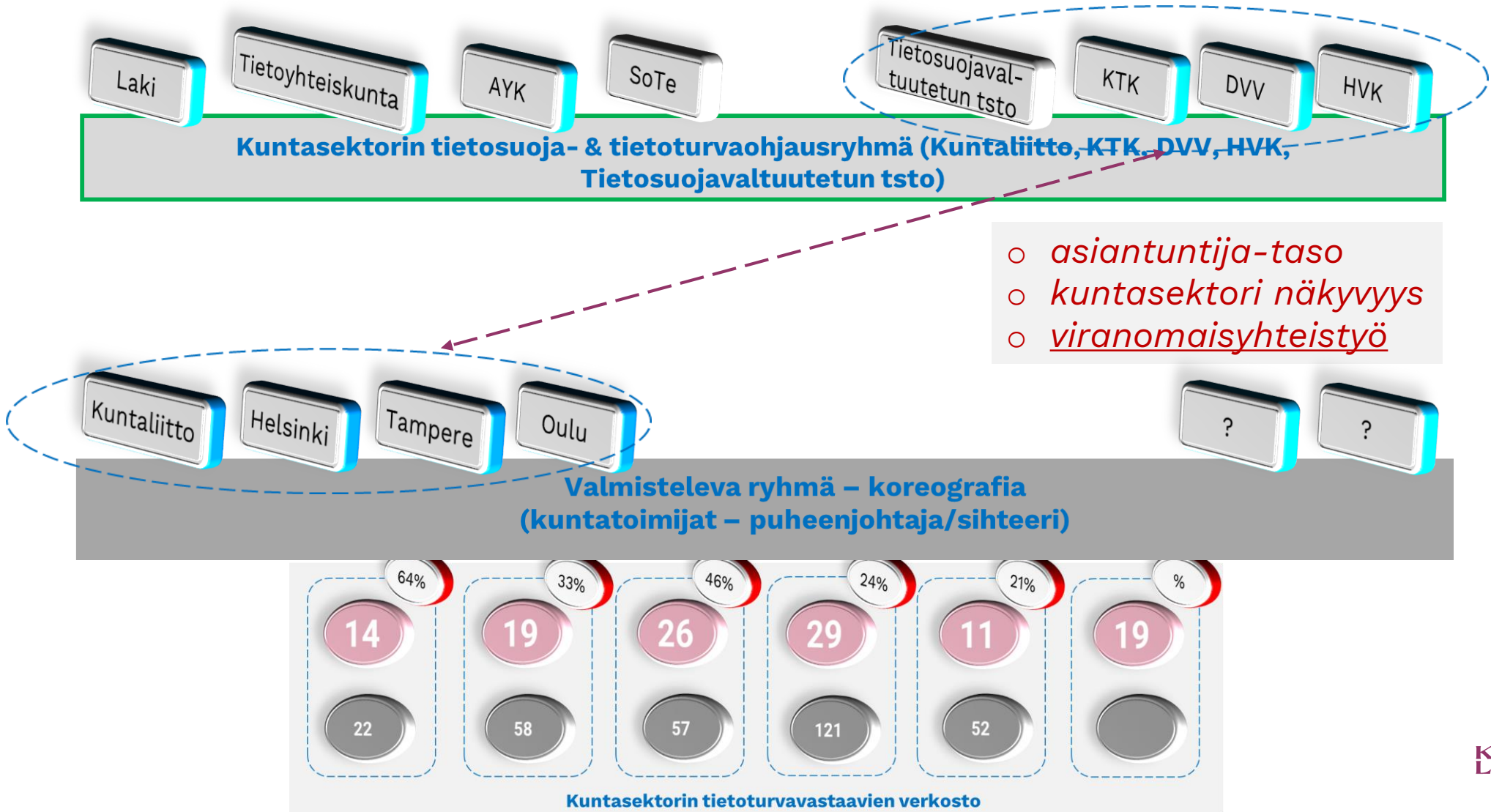
TIETOSUOJAVASTAAVIEN
VERKOSTO
- jäsenistö > 400

TYÖTILA (aloitteet,
keskusteluavaukset,
tietosuoja selosteen
mallit, ohjeistuksia,
jaettu materiaali)

Kuntasektorin tietoturvavastaavien verkosto

Ohjausryhmän suhde Valmistelevaan ryhmään

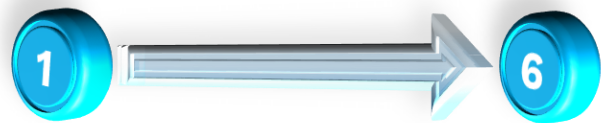
Verkoston rakenteesta

Loogisella tasolla

Kuntasektori – segmentoituminen [1/2]

Huomioiminen verkoston toiminnassa!

#	
1	Suuret kaupungit ja maakuntakeskukset
2	Kehyskunnat
3	Seutukaupungit
4	Maaseutukunnat
5	Erityispiirteiset kunnat
6	Kuntayhtymät (sairaanhoitopiirit, maakuntaliitot, ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät, pelastuslaitokset)

Kuntasektori – segmentoituminen [2/2]

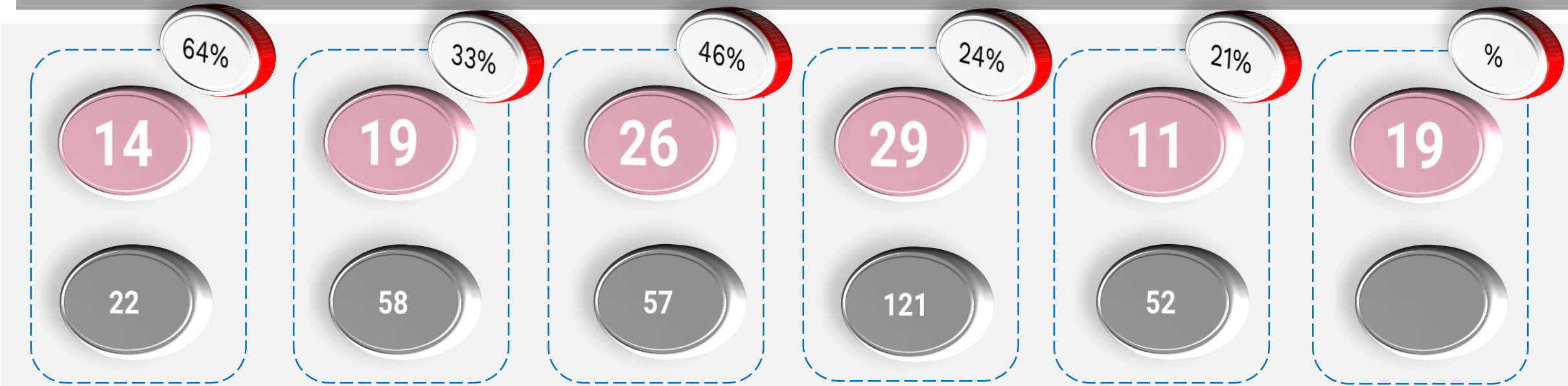
’ydin-nyrkki’ (valmisteleva ryhmä)

#	
1	Suuret kaupungit ja maakuntakeskukset
2	Kehyskunnat
3	Seutukaupungit
4	Maaseutukunnat
5	Erityispiirteiset kunnat
6	Kuntayhtymät (sairaanhoitopiirit, maakuntaliitot, ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät, pelastuslaitokset)

Kuntaliitto Helsinki Tampere Oulu

? ?

Valmisteleva ryhmä – koreografia
(kuntatoimijat – puheenjohtaja/sihtööri)

Kuntasektorin tietoturvavastaavien verkosto

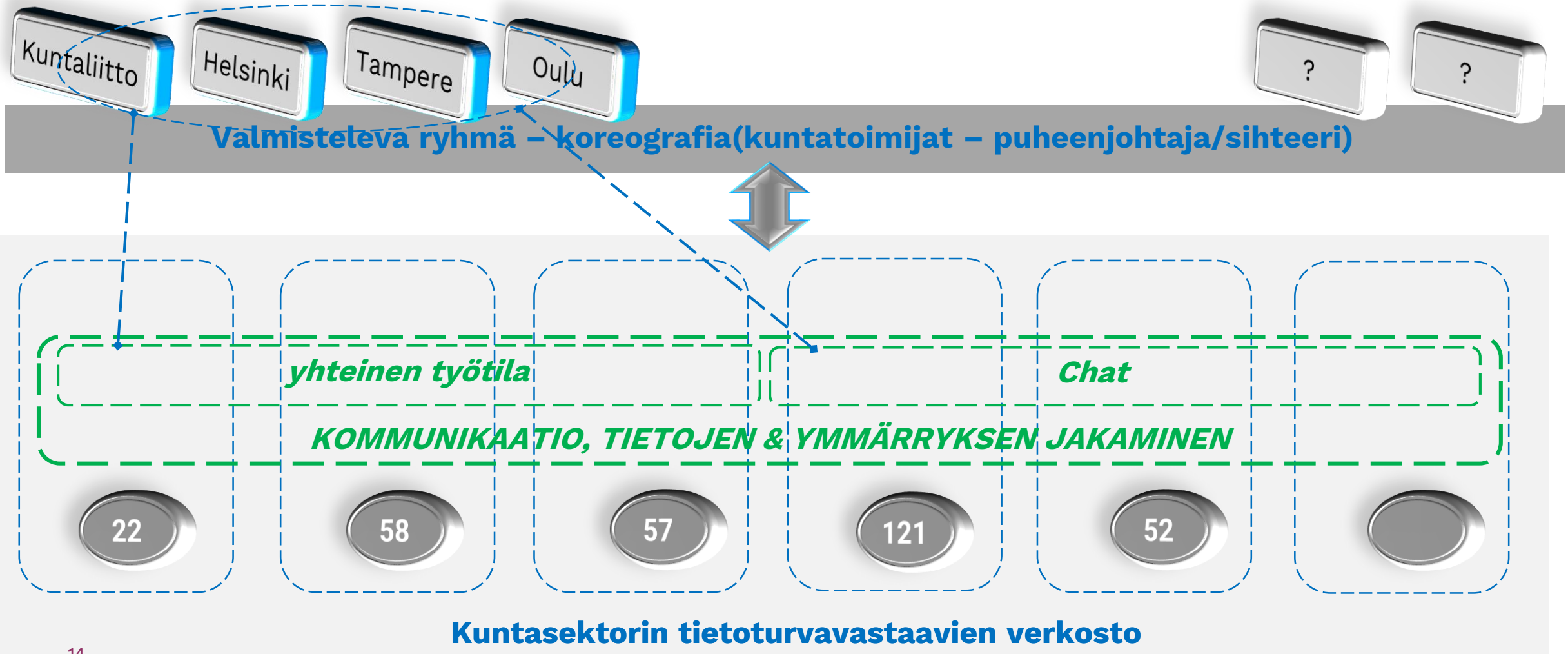
Valmisteleva ryhmä

Loogisella tasolla

- Tietoturvavastaavien verkoston monimuotoisuus ja tietoturvaosa-alueen laajuus huomioiden on selkeä tarve noussut esille muodostaa **valmisteleva ryhmä** (*'ydin-ryhmä'*) asioitten käsittelyä, tunnistamista ja koordinointia varten.
- Valmisteleva ryhmä toimisi **dynaamisesti ajankohtaisten asioitten** kuten tiedonhallintalain mukanaan tuomien tietoturvallisuusvaatimusten asianmukaiselle käsittelylle kuntakentässä.
- Valmisteleva ryhmä toimisi **mahdollistajan roolissa**.
- Kukin kutsuttu/nimetty henkilö toimisi valmistelevan ryhmän jäsenenä itse kunkin työtehtäviä ja ajankäyttöä kunnioittaen.
- Valmistelevan ryhmän puheenjohtajana ja fasilitaattorina toimii Kuntaliiton nimeämä resurssi.

'Ydin-ryhmän' rakenteesta [1/2]

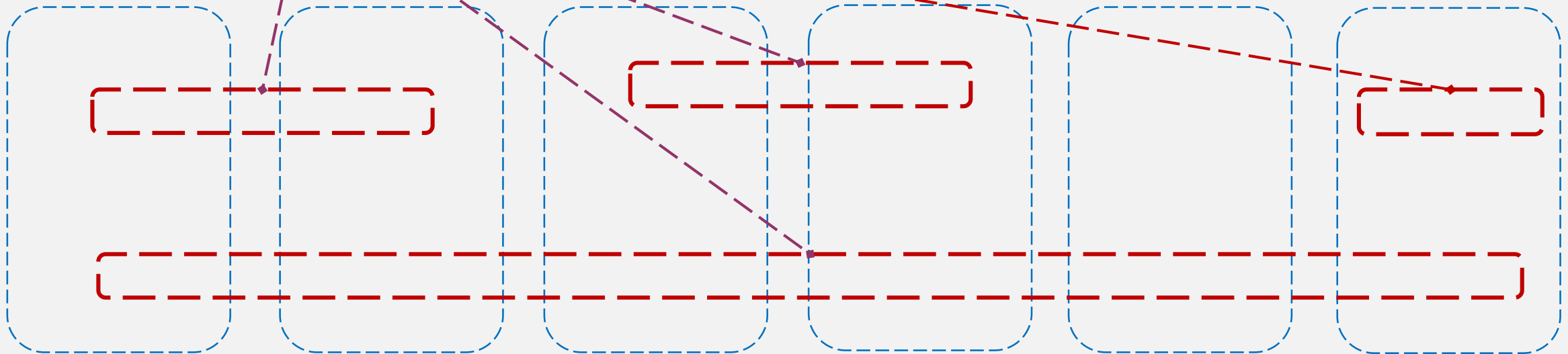

'Ydin-ryhmän' rakenteesta [2/2]

JATKOSSA (verkoston käynnistyttyä) - kuntatoimijoiden kokoluokan sekä valmiustason huomioiminen verkoston toiminnassa! **Tavoitteena alueellisuuden/seudullisuuden huomioiminen.**

#	
1	Suuret kaupungit ja maakuntakeskukset
2	Kehyskunnat
3	Seutukaupungit
4	Maaseutukunnat
5	Erityispiirteiset kunnat
6	Kuntayhtymät (sairaanhoitopiirit, maakuntaliitot, ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät, pelastuslaitokset)

[Valmisteleva ryhmä] - koreografia(kuntatoimijat – puheenjohtaja/sihtööri)

Kuntasektorin tietoturvavastaavien verkosto

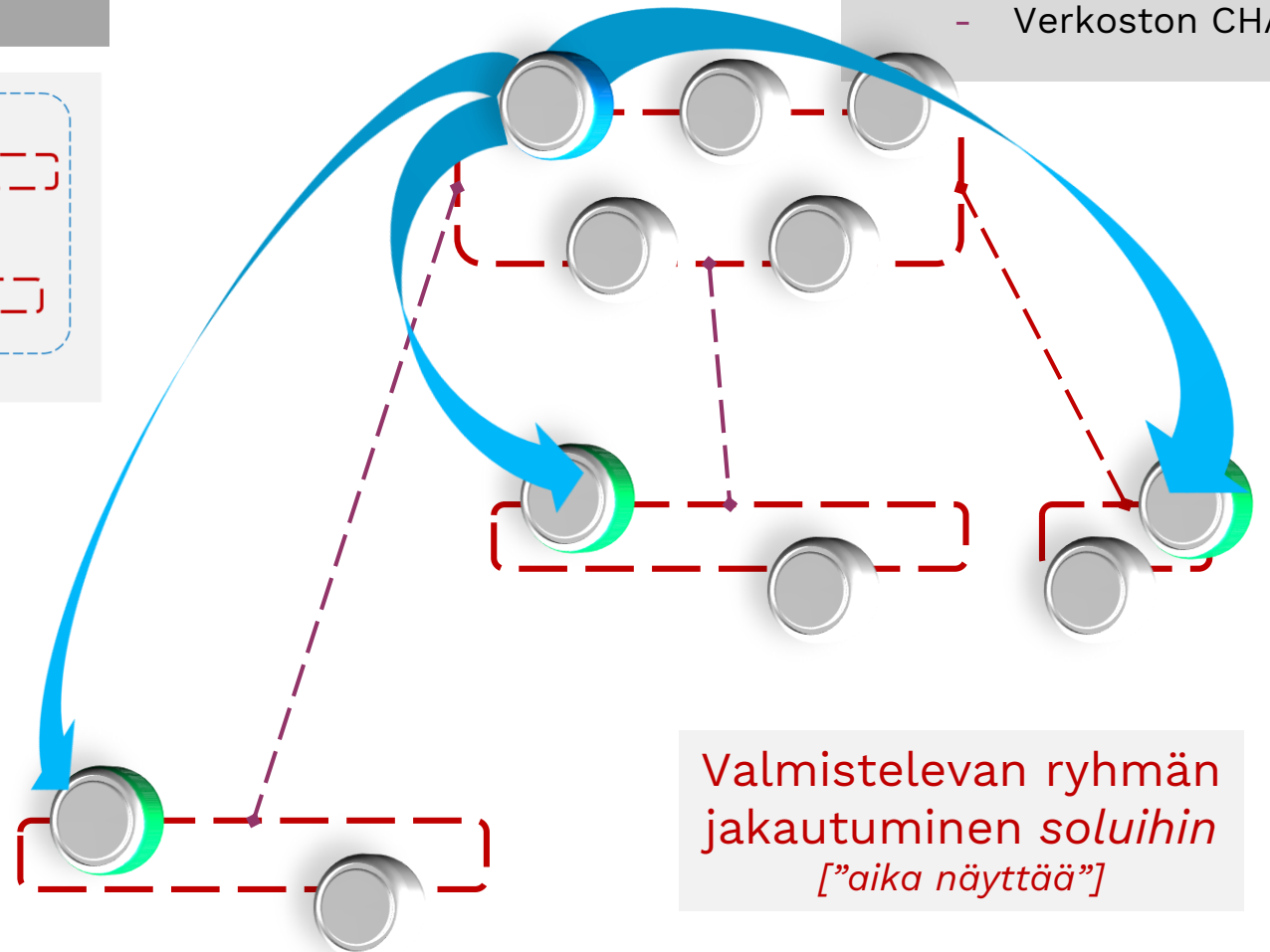
’Ydinnyrkki’ → ”Hajautettu-Nyrkki” J A T K O S S A (?)

”pitkässä juoksussa” – fasilitointi murroksessa

Valmistelevala ryhmä - koreografia(kuntatoimijat – puheenjohtaja/sihtööri)

Kuntasektorin tietoturavastaavien verkosto

- Yhteinen työtila
 - Keskitetty
 - KL Teams
 - Verkoston CHAT

Valmistelevalan ryhmän
jakautuminen soluihin
[”aika näyttää”]

Verkoston toiminnasta

Muoto, toimintamalli

'kysy tietoturvallisuudesta'
... ja sen vierestä!

LÄHESTYMISTAPA

(kuinka aloittaa)

THESIS	
1	Jos olet epävarma niin KYSY
2	<i>"Riittääkö pinna, rahat ja ammattitaito"</i>
 3	Luotettava tilannekuva pohjana – <i>elää ajassa</i>

Kuntasektorin tietoturvas- taavien verkoston toimintamallista

Yhteinen työtila

- Keskitetty (historia)
- KL Teams
- Verkoston CHAT

ONLINE-kokous

- Kiinteä aika
- Kiinteä muoto (agenda)
- **Joka toisen kuukauden toisen viikon xx aamu (09:00-10:30)**
- Vierailijoita (aihepiirittäin)

F-2-F kokous

- 1-2 tilaisuutta, fyysinen tapaaminen
- Jäsenistön toive huomioon
- Teema (ajankohtainen) – seminaaripohjainen lähestyminen
- **Yhteinen tietosuojavastaavien verkoston kanssa**

Muodosta

'Kysy tietoturvallisuudesta'

+ kysymyksiä voi AINA esittää

Materiaali:

työtila (Teams)

- https://teams.microsoft.com/_#/files/Yleinen?threadId=19%3Aff4522f56c39448e97137f44e027566d%40thread.skype&ctx=channel&context=Kun-TVV&rootfolder=%252Fsites%252Fteams.tietoturvavastaavienverkosto%252FShared%2520Documents%252FGeneral%252FKun-TVV

v.2020

alustava

Tietoturvavastuullisten verkoston kokous	Muoto	muuta	Ohjausryhmän kokous
1.04.2020	KickOff	Toimintasuunnitelma 2020 Toimintamalli	
xx.05.2020	ONLINE		
xx.06.2020	ONLINE		
Elokuu	OFFLINE	KATSAUS – Valmisteleva ryhmä - ajankohtaiset asiat	
xx.10.2020	F-2-F	Teema – yhteinen tietosuojaavien verkoston kanssa (!)	
xx.12.2019	ONLINE	Toimintamalli v.2021 Lyhyt katsaus v.2020	

A photograph of a snowy outdoor area, possibly a sports field or training area. In the foreground, a black bicycle is parked on a paved surface. The ground is covered in snow, and several orange traffic cones are arranged in rows. In the background, there are some buildings and trees under a cloudy sky.

***”työn perustehtävä
on ...”***

***Tietoturvavastaavien
verkoston roolista***

- **Tietoturvavastaavien verkosto** toimii kuntien nimeämien henkilöitten kautta.
- **Verkoston toiminnan tulee palvella kuntia ja tunnistettuja tarpeita myös jatkokehittäminen huomioiden.**
Tietoturvavastaavat hyväksyvät verkoston toimintamallin ja myös tarvittaessa hallintamallin/-käytännön.
- **Minkä muodon työ aktiivisuudessaan saa, siihen vaikuttavat kunnat suoraan.**
- Tietoturva on osaltaan ”***kaupankäyntiä***” ratkaisujen ja saavutettavuuden kuten käytettävyydenkin kannalta.
- Tietoturvaa ei kyetä ratkaisemaan puhtaasti säädöspohjalta. **Säädöspohja on erittäin hyvä lähtökohta** ja erityisesti sopii tietosuojaan osa-alueelle.

Tietoturvavastaavien verkoston tavoitteet, tehtävät

- edesauttaa tietoturvallisuusvaatimusten käyttöönottoa kuntatoimijoiden keskuudessa
- ymmärryksen ja tietämyksen lisääminen tietoturvaosa-alueella kuntasektorilla
- mahdollistaen (yksittäiselle) kuntatoimijalle miten laissa asetettuja velvoitteita tulisi huomioida omissa tietoturvallisuuskäytänteissä
- Tiedonhallintalain (**TiHL**) tietoturvallisuusvaatimusten käsittely tiedonhallintayksikön näkökulmasta - **miten toimia?**
- edesauttaa ja mahdollistaa kuntatoimijoiden yhteistyötä tietoturvaosa-alueella
- **vuoropuhelun mahdollistaminen** valtionhallinnon nimeäminen tahojen kanssa (julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden seuranta - kansallisella tasolla)

Merkityksellisyys – *Miksi verkostoitumista on syytä tehdä?*

HYÖTY-näkökulma

- ymmärrys siitä mitä vaatimusten täyttämiseen organisaatiossa tarvitaan
- tunnistaminen: kriittiset resurssit & järjestelmät
- poikkeaman hallinta = vaatimus ei täyty

TEEMOJA, AIHEALUEITA

- ☐ Miten tiedon hallintaan, käsittelyyn liittyvät vastuut on järjestetty?
- ☐ Sisäiset & ulkoiset vaatimukset
- ☐ Tietoturvahallinta vs. riskien hallinta/käsittely

Eräs näkökulma jatkuvaan tekemiseen (esimerkin luonteisesti)

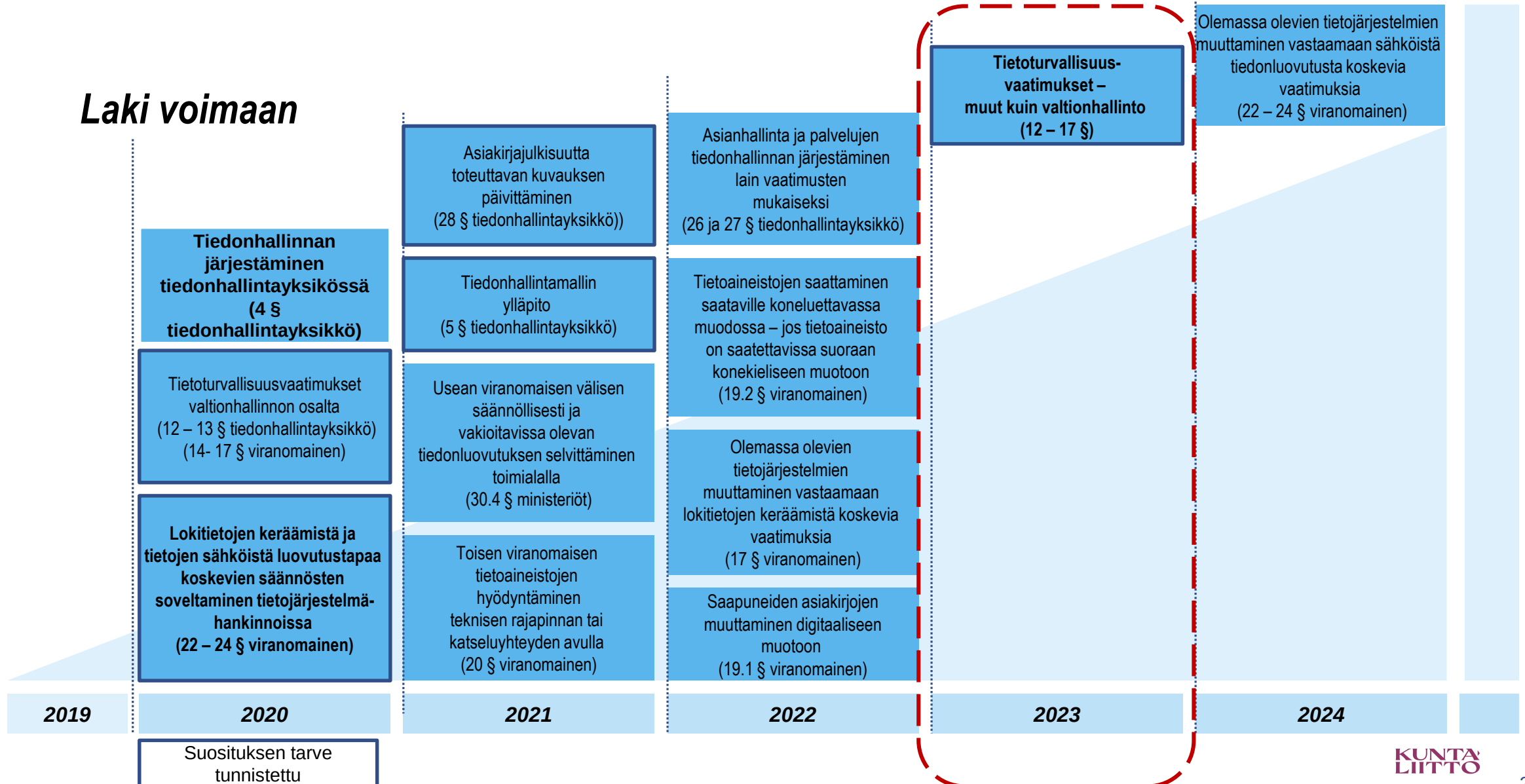
- suunnitelmallisuus (systemaattisuus) – **yleissuunnitelma** ja riskien luokittelu
- vastuu- ja avainhenkilöiden tunnistaminen – **selkeät, kirjatut roolit ja vastuut** (kuinka toimina toimeenpanosuunnitelmaa toteutettaessa)
- **tietoturvaloukkausten ja tietomurtojen käsittely** – luokittelu, eri tasot, tunnistamisprosessit, toipumissuunnitelma
- **määritelty, päivittyvä kommunikointistrategia ja viestintäsuunnitelma** – kuinka toimia organisaation sisällä ja ulkoisesti

Lainsäädäntö, Linjaukset, Toimeenpanosuunnitelmat

Näkökulmia viranomaisyhteistyöstä

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Laki voimaan

Lainsäädäntö - tulokulmana

Tiedonhallintalaki

Tietoturvallisuussäännöksiä

13 §: Henkilöstön ja palveluntuottajien luotettavuuden varmistaminen

14 §: Tietoaineistojen ja tietojärjestelmien tietoturvallisuus

15 §: Tietojen siirtäminen tietoverkossa

16 §: Tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen

17 §: Tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallinta

18 §: Lokitietojen kerääminen

5 luku §: Turvallisuusluokittelu

'Viranomais'-taso

Digipalvelulaki

Digipalveluissa huomioitavat tietoturvallisuusvaatimukset

Toimintaympäristön tietoturvallisuustilan seuranta

Tietoturvallisuuden varmistaminen tiedon elinkaaren ajan

Tietoriskien hallinnan järjestäminen ja siihen perustuvat tietoturvatimet

Vikasietoisuuden ja toiminnallisen käytettävyyden varmistaminen

Hyvän julkisuus ja salassapitorakenteen huomioiminen tietovarantojen tietorakenteissa

Salassa pidettävien tietojen suojaaminen yleisessä tietoverkossa tietoja siirrettäessä

Tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen

Käyttöoikeuksien määrittely ja hallinta tietojärjestelmiin

Tarpeellisten lokitietojen kerääminen

Turvallisuusluokiteltavat asiakirjat + niiden käsittely (asetus)

'Kansalainen/kuluttaja'-taso

'Tasapainon löytäminen ...'

'muu' normiohjaus (mm.
erityislainsäädäntö)

Digipalvelulaki

Tiedonhallintalaki

Kunta toteuttaa sille
asetettuja lakisääteisiä
tehtäviä (asiakas)
palveluitten kautta

Digitalisaation myötä
palvelutuotannon
merkityksen osuus
korostuu.

Yhtenäiset käytännöt ja
toimintamallit ovat
edesauttamassa tätä
kehitystä.

Toiminnan yhteentoimivuuden
kannalta edellytetään
säädoostasolta myös selkeää
yhteentoimivuutta vastuitten
ja velvoitteitten osalta.

Julkisen hallinnon digitaalinen turvallisuus ja toimeenpanosuunnitelma 2020-2023

3 KUNNILLE TARKOITETUT YHTEISET, DIGITAALISTA TURVALLISUUTTA EDISTÄVÄT PALVELUT

Kuntien digitaalisen turvallisuuden kehittämisen tiekarttaa ylläpidetään, ja sen toteutumista seurataan.

3.1 Kuntien käytössä olevien tietoverkkojen turvallisuus.

Aikataulu: 2020-2022

3.2 Kuntien yhteiset digitaalisen turvallisuuden palvelut

Aikataulu: 2021-2023

**Vastausaika
päättyi:
19.2.2020**

30

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=c8fd2006-0f9b-4a44-9213-1c69a8d08be4>

(Julkisen hallinnon) digitaalisen turvallisuuden organisoitumisesta

Kuntasektorin verkostoitumisen
näkökulmasta

Valta, vastuu, osaaminen - resurssit

”osaamiskeskusten” kehittäminen – Miten saadaan resurssit parempaan hyötyyn?

(lähtökohtana)

viranomaisyhteistyö

Kyberturvallisuuskeskus
/Traficom

Koko julkishallinto

Suomen Kuntaliitto

Huom!

Tämän raportin tarkoitus on kiinnittää huomio digitaalisen toimintaympäristön kehitykseen, kuten huolestuttavasti lisääntyneisiin ICT-häiriöihin ja kyberhyökkäyksiin, sekä niiden vaikutuksiin. Raportin tuottamiseen osallistuneet viranomaiset nostavat lisäksi esille kysymyksiä ja toimenpiteitä, joita organisaatioiden tulisi huomioida ja harkita toteutettavaksi vuoden 2020 aikana.

DIGITURVA-
PALVELUT

**Digitaalisen toimintaympäristön
turvallisuustilanteen muutos ja
vaadittavat varautumistoimet**

VASTUUTAHOISTA

VM

Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden yhteistoiminta- ja hallintamalli (2021-2023)

Digitaalisen turvallisuuden strateginen johtoryhmä

Toimeenpanosuunnitelma 2020-2023 ja kuntien digitaalisen tiekartan valvonta

JulkICT – palveluiden ja turvallisuuden ohjausyksikkö

Koordinoi Toimeenpanosuunnitelma 2020-2023 toteuttamista, ohjaa JUDO hanketta

Digi- ja väestötietovirasto (DVV)

Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden johtoryhmä (VAHTI)

Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden kehittämisohjelman ohjausryhmä (JUDO)

Kyberturvallisuuskeskus (KTK/Traficom)

Toimeenpanosuunnitelmassa 2020-2023 nimetyt tehtävät osana JUDO/DVV hanketta

Muut ministeriöt, Kunnat, Kuntaliitto

Toimeenpanosuunnitelmassa 2020-2023 kuvatut tehtävät yhteistyössä VM:n kanssa

Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden johtoryhmä (VAHTI toimintaympäristö)

Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden johtoryhmä (VAHTI)

VAHTI Asiantuntijaryhmä

Työryhmä

AVAINSANA
(riskienhallinta)

Työryhmä

AVAINSANA
(toiminnan
jatkuvuus ja
varautuminen)

Työryhmä

AVAINSANA
(tietoturvallisuus)

Työryhmä

AVAINSANA
(tietosuoja)

Työryhmä

AVAINSANA
(kyberturvallisuus)

Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden kehittämisohjelman ohjausryhmä (JUDO)

Digitaalisen turvallisuuden toimeenpanosuunnitelma 2020-2023 (HAUKKA)

Kuntatoimijan asemoituminen

Kiitos.

tietoturva@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi